

§ 1

Zasady ogólne

1. Wycieczki i inne formy turystyki są integralną formą działalności wychowawczej szkoły.
2. Publiczne przedszkola, szkoły i placówki, zwane dalej "szkołami", mogą organizować dla uczniów krajoznawstwo i turystykę.
3. W organizowaniu krajoznawstwa i turystyki szkoły mogą współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.
4. Organizowanie przez szkoły krajoznawstwa i turystyki ma na celu:
 - poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii;
 - poznawanie kultury i języka innych państw;
 - poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego;
 - wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania;
 - upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody;
 - upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej;
 - poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie;
 - przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej;
 - poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
5. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.
6. **Zgoda rodziców na udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego jest wyrażana w formie pisemnej.**

- 7.** Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczkach (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) i imprezach wymaga pisemnej zgody ich przedstawicieli ustawowych.
- 8. Uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach, a organizatorzy tych wycieczek i imprez powinni zapewnić im warunki odpowiednie do specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności.**
- 9.** Dla uczniów klas I - III szkoły podstawowej organizowane są przede wszystkim wycieczki przedmiotowe i krajoznawczo - turystyczne na terenie najbliższej okolicy, macierzystego województwa i regionu geograficzno - turystycznego.
- 10.** Dla uczniów klas IV - VIII szkoły podstawowej organizowane są przede wszystkim wycieczki przedmiotowe, krajoznawczo – turystyczne na terenie macierzystego województwa, regionu geograficzno - turystycznego i kraju.
- 11.** W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku, do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.

§ 2

Rodzaje wycieczek

- 1.** Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w formie:
- **wycieczek przedmiotowych** - inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
 - **wycieczek krajoznawczo-turystycznych** o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, **organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,**
 - **specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych**, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych - zwanych dalej "wycieczkami".
- 2.** Wycieczki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.

3. **Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.**
4. **Wyjścia tematyczne** – inicjowane i organizowane w ramach zajęć lekcyjnych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów, zgodnie z programem nauczania, a w szczególności: **wyjście z uczniami do kina, teatru, galerii, muzeum, kościoła itp.** należy traktować jako wycieczkę, jeśli zajęcia realizowane przez nauczyciela poza terenem szkoły mają na celu uzupełnienie programu nauczania. Wyjścia organizowane w tym celu są wycieczkami przedmiotowymi traktowanymi jako jedna z form krajoznawstwa i turystyki organizowanych dla uczniów przez szkołę.
5. **Rekolekcje** - organizowane w ramach zajęć lekcyjnych (uczniowie wychodzą sprzed budynku szkoły i do niej wracają). **Wychowawca/opiekun przygotowuje kartę wyjścia oraz listę obecności, kopia karty oraz kopię sprawdzonej listy obecności zostawia w sekretariacie. Opiekę nad uczniami podczas rekolekcji sprawują wychowawcy klas lub wychowawcy zastępczy, albo nauczyciele wskazani przez dyrektora/wicedyrektora szkoły – dotyczy sytuacji niezgodności z klauzulą sumienia.**

§ 3

Karta wycieczki

6. **Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.**
7. **Wzór karty wycieczki określa załącznik do rozporządzenia.**
8. **Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica lub rodziców ucznia. Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły.**

§ 4

Dokumentacja wycieczki.

- **Kierownik wycieczki krajowej kilkudniowej zobowiązany jest przedstawić pełną dokumentację, co najmniej tydzień przed rozpoczęciem wycieczki.**
- **Kierownik wycieczki krajowej jednodniowej przedstawia dokumentację, co najmniej 2 dni przed terminem wycieczki.**

- **Kierownik wycieczki zagranicznej przygotowuje dokumentację, co najmniej 14 dni przed jej rozpoczęciem.**
- **Wycieczka krajowa może odbyć się po uzyskaniu akceptacji dyrektora lub wicedyrektora.**
- **Wycieczka zagraniczna może odbyć się po uzyskaniu zgody dyrektora i akceptacji organu prowadzącego lub sprawującego nadzór pedagogiczny.**
- **Niezwłocznie po podpisaniu przez dyrektora/wicedyrektora dokumentacji, kierownik wycieczki zobowiązany jest zostawić dyrektorowi kopię dokumentów.**

DOKUMENTACJA

Kierownik wycieczki przygotowuje następującą dokumentację:

- 1) Zatwierdzoną przez dyrektora kartę wycieczki.
- 2) Harmonogram wycieczki/imprezy.
- 3) Regulamin danej wycieczki oraz imienne potwierdzenie zapoznania z nim uczestników wycieczki.
- 4) Kalkulację planowanych kosztów wycieczki.
- 5) Listę uczestników wraz z PESELEM, aktualnymi numerami telefonów do rodziców/opiekunów, adresem zamieszkania w zapieczętowanej kopercie zabiera kierownik wycieczki.
- 6) Zgoda rodziców/prawnych opiekunów na udział ucznia w wycieczce wraz z oświadczeniem o stanie zdrowia ucznia i zażywanych przez ucznia lekach (nie dotyczy wycieczek przedmiotowych odbywających się w ramach lekcji).
- 7) Rozliczenia finansowego dokonuje wychowawca/nauczyciel na zebraniu z rodzicami (adnotacja w protokole).
- 8) Dokumentacja **wycieczki zagranicznej** zawiera zawiadomienie organu prowadzącego lub organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
- 9) Zawiadomienie zawiera w szczególności: nazwę kraju, czas pobytu, program pobytu, imię i nazwisko kierownika wycieczki i opiekunów, informację o ubezpieczeniu uczestników, informację o środkach transportu, informację o miejscu noclegowym i żywieniowym, listę uczestników zawierającą nr pesel, nr paszportu lub dowodu osobistego, miejsce zamieszkania, tel. kontaktowy.
- 10) Dokumentacja wycieczki przedstawiana jest dyrektorowi szkoły.

§ 5

Wycieczki zagraniczne

9. W przypadku **wycieczki organizowanej za granicą**:

- dyrektor szkoły jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki (o której mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia); dyrektor szkoły nie przekazuje listy uczniów (o której mowa w § 6 ust. 3; 2 rozporządzenia),
- niezbędne jest wykupienie dodatkowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia - **szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów;**
- kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.
- wszyscy uczestnicy wycieczki muszą posiadać paszporty lub dowody osobiste, jeśli przebywają na terenie UE.

§ 6

Kierownik i opiekun wycieczki

10. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.

11. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły.

12. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej (o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia), kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

13. Kierownik wycieczki:

- zobowiązany jest ustalić z dyrektorem termin i zakres wycieczki przed przystąpieniem do jej organizacji;
- opracowuje program i regulamin wycieczki;
- zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki;
- zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie;
- zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania;
- określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom;
- nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy;
- organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki;
- dokonuje podziału zadań wśród uczniów;
- dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki;
- **dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców, w formie i terminie przyjętych w danej szkole (w formie pisemnej za pośrednictwem dziennika elektronicznego, w terminie do 7 dni po powrocie z wycieczki krajowej, do 14 dni po powrocie z wycieczki zagranicznej).**
- Kierownik zobowiązany jest informować dyrektora szkoły o przebiegu trwającej wycieczki oraz natychmiast informować o zaistniałych wypadkach i pojawiających się problemach itp.

14. Opiekun wycieczki:

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH

obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Lędzinach

- potwierdza własnoręcznym podpisem na karcie wycieczki przyjęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo powierzonych im dzieci;
- sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami, opieka ma charakter ciągły;
- współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu;
- sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
- nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom;
- wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.

15. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na **łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki**.

§ 7

Organizacja wycieczki

16. Wycieczkę lub imprezę przygotowuje się pod względem programowym i organizacyjnym, a następnie informuje się o podjętych ustaleniach (dyrektora, rodziców/opiekunów, uczniów), a w szczególności o: celu, trasie, harmonogramie, regulaminie.
17. Za nieprzestrzeganie przez uczniów regulaminu wycieczek szkolnych i wynikające z tego szkody materialne odpowiedzialność finansową ponoszą rodzice.
18. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
19. Zapewnienie przez szkołę opieki i bezpieczeństwa uczniom podczas wycieczek i imprez odbywa się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

§ 8

Finansowanie wycieczek

- 1) Organizator zobowiązany jest sporządzić plan finansowy wycieczki. Plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
- 2) Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników, środków rady rodziców lub innych źródeł:
 - ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego,

- ze środków przekazanych przez osoby fizyczne i prawne .
- 3) Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów, chyba że udział w imprezie jest finansowany z innych źródeł.
- 4) Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
- 5) Kierownik wycieczki i opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w wycieczce.
- 6) Kierownik wycieczki odpowiada za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych z nią związanych.
- 7) Kierownik wycieczki dba, by program wycieczki i jego finansowanie odbywało się zgodnie z założeniami.
- 8) Rozliczenia wycieczki dokonuje kierownik, określając sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru finansowego.
- 9) Dowodami finansowymi są przede wszystkim podpisane przez rodziców dzieci lub uczniów listy wpłat oraz rachunki, faktury, paragony i bilety wydawane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze – w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki, wszystkich opiekunów oraz przedstawicieli uczniów, jednak wydatki tego typu nie mogą przekroczyć 20% kosztów wycieczki.

§ 9

Liczba opiekunów

1. **Wyjścia do kina, teatru oraz innych miejsc użyteczności publicznej, w tym dojazd autokarem, busem czy środkami komunikacji miejskiej:** 1 opiekun na 15 uczniów.
2. **Wycieczka autokarowa:** 1 nauczyciel na 15 uczniów;
3. **Wycieczka w góry:** 1 opiekun na 10 uczestników;
4. **Wycieczka rowerowa:** 2 opiekunów na grupę 10-13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);
5. **Wycieczka turystyki kwalifikowanej:** dla bezpieczeństwa jej uczestników, należy zapewnić 1 opiekuna na grupę 10 uczniów.

§ 10

Zalecane normy bezpieczeństwa.

Zalecenia i przeciwwskazania dla uczestników wycieczek i imprez:

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH

obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Łędzinach

- wyjście w teren (w ramach 1-2 godzin lekcyjnych) poza budynek szkoły i boiska szkolnego, nauczyciel odnotowuje w zeszycie wyjść znajdującym się w sekretariacie szkoły .
- w wycieczkach turystyczno – krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie,
- przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku. Opiekunowie są zobowiązani do zaznajomienia uczestników z zasadami bezpieczeństwa na jezdniach, drogach, w autokarze, statku wycieczkowym, na peronach kolejowych (przejazdy PKP), na szlakach turystycznych i górskich – szczególnie o niewyprzedzaniu przewodnika, oddalaniu się lub opóźnianiu marszu.
- Należy zaopatrzyć się w dobrze wyposażoną apteczkę,
- Podczas wycieczek kilkudniowych schemat dnia powinien uwzględniać podstawowe zasady:
 - ✓ zapewnienie niezbędnego czasu snu (8 godzin),
 - ✓ czas na zabiegi higieny osobistej,
 - ✓ właściwe proporcje czasowe dotyczące przejazdów, zwiedzania, rozrywki i rekreacji,
 - ✓ program powinna cechować zmienność treści, środowiska i intensywność,
 - ✓ program powinien uwzględniać potrzeby i zainteresowania uczestników, wychowywać,
 - ✓ przekazywać nowe treści oraz kształtować nowe nawyki, potrzeby i postawy.
- Zabrania się uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokich napięć, manipulowania niewypałami, spożywania różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne,
- Przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdów oraz przybycia do punktu docelowego, opiekunowie powinni bezwzględnie sprawdzać stan liczbowy uczniów.
- Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.
- Zasady organizacji wycieczek kwalifikowanych określają stosowne przepisy, które winny być przestrzegane.

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH
obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Lędzinach

- Każdy nauczyciel planujący organizację wycieczki na terenie Parku Narodowego lub Rezerwatu Przyrody powinien wcześniej zapoznać się z regulaminem parku lub rezerwatu i poinformować o nich uczestników wycieczki.
- w przypadku nieszczęśliwego wypadku należy niezwłocznie udzielić pomocy wszystkim jej potrzebującym, niezwłocznie powiadomić właściwe służby medyczne (obowiązkiem uczestników wycieczki jest nieść pomoc na szlaku wszystkim jej potrzebującym). Zawiadomić rodzinę i dyrektora szkoły.
- W przypadku, gdy podczas trwania wycieczki miał miejsce wśród jego uczestników wypadek, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
- **Należy pamiętać, że tzw. „czas wolny” w trakcie trwania wycieczki/imprezy należy rozumieć jako czas wolny od zwiedzania lub innych form edukacyjnego wykorzystania czasu wycieczki, a nie jako czas wolny od bezpośredniego dozoru opiekunów.**
- Do przewozu młodzieży należy wykorzystywać tylko sprawne i dopuszczone do przewozu osób pojazdy.
- po przybyciu na miejsce noclegowe należy dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych, pomieszczeniami sanitarno – higienicznymi.
- kierownik i opiekunowie powinni zdecydowanie eliminować próby zakłócania ciszy i snu uczniów oraz dopilnować, aby nikt nie wychodził z miejsca noclegowego, zwrócić szczególną uwagę na respektowanie bezwzględnego zakazu palenia tytoniu, spożywania pod jakąkolwiek postacią alkoholu i zażywania narkotyków lub innych niedozwolonych używek,
- Na wycieczce o charakterze zajęć w terenie opiekę nad uczniami sprawuje nauczyciel prowadzący zajęcia z tego przedmiotu.

Wycieczka autokarowa/PKP:

- organizując wycieczki autokarowe do dużych miast (do teatru, muzeum, pomników kultury) należy uwzględnić relację pomiędzy wiekiem rozwojowym i umysłowym uczniów, a tematem do realizacji podczas wycieczki;
- liczebność grupy - 1 opiekun na 15 uczniów (nie licząc kierowcy; i pilota/przewodnika); i dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejsc;

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH
obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Lędzinach

- miejsca przy drzwiach zajmują osoby dorosłe (opiekunowie);
- przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia;
- autokar musi być oznakowany – tablica „przewóz dzieci”;
- kierowca powinien posiadać świadectwo kwalifikacyjne kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru - ważny przez 6 miesięcy;
- maksymalny czas jazdy jednego kierowcy bez przerwy - 4 godziny 30 minut, czas przerwy w jeździe – zalecane 45 minut;
- postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach;
- po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny dzieci;
- obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie dzieci w czasie jazdy (uczniowie nie mogą chodzić po autokarze, siedzieć tyłem, na oparciu, wyrzucać śmieci przez okno, itd.);
- zajmowanie miejsca w środkach transportu powinno być realizowane tak, aby opiekunowie siedzieli przy drzwiach lub skrajnych przedziałach PKP, z zastrzeżeniem pełnienia dyżuru na korytarzach.
- podejrzenia dotyczące niesprawności autokaru lub nietrzeźwości kierowcy przed wyjazdem uczniów na wycieczkę zobowiązują zarówno rodziców, jak i nauczycieli szkoły organizujących wycieczkę, do powiadomienia Policji. W szczególności odpowiedniej reakcji należy oczekiwać od kierownika wycieczki, do którego należy zorganizowanie i nadzorowanie transportu.

Wycieczka piesza:

- wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły, bez korzystania z publicznych środków transportu - 1 opiekun na 15 uczniów,
- wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego (lub wycieczka do lasu) - 1 opiekun na 15 uczniów,
- podczas pieszej wycieczki opiekun powinien posiadać mapę terenu,
- w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu,
- uczestnicy powinni posiadać ubiór (szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych;
- w mieście należy poruszać się po chodnikach, a poza miastem - lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom;

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH
obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Lędzinach

- w lesie należy poruszać się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych - wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach;
- przed wyruszeniem sprzed szkoły uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i po lesie.
- zabrania się prowadzenia wycieczek z młodzieżą podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi; w razie gwałtownego załamania się warunków pogodowych (szczególnie przy planowaniu pieszych wycieczek) należy wycieczkę odwołać.

Zasady poruszania się z grupą w miastach:

- przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie / miejscu / pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki,
- w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią , a drugi idąc na końcu zamykał ją,
- opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim,
- obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego , aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy,
- prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- **szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem,**
- w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy autobusu, pociągu, tramwaju, metra),
- znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
- znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania,
- posiadali ważne bilety na przejazd.

Wycieczki zwane „ Zielonymi Szkołami”;

- wycieczki zwane „Zielonymi szkołami” należy planować najwcześniej w kl. III szkoły podstawowej ze zwiększoną liczbą opiekunów - 1 opiekun na 10 uczestników. Należy dokładnie przeanalizować czy możliwa jest dla uczniów danej klasy organizacja „Zielonej szkoły”.

Wycieczka w góry:

- wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników - dla młodzieży w wieku 13-14 lat nie powinna przekraczać 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynkami. Dla młodzieży starszej długość trasy może ulec wydłużeniu;
- na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu;
- liczebność grupy - 1 opiekun na 10 uczestników;
- uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości). Ekwipunek należy zabrać w plecaku;
- wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła;
- na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej;
- wycieczki piesze na terenach górskich leżących na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody, oraz leżących powyżej 1000 m.n.p.m. mogą prowadzić wyłącznie przewodnicy turystyki górskiej,
- zabrania się prowadzenia wycieczek na terenach górskich podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi, razie gwałtownego załamania się warunków pogodowych należy wycieczkę odwołać,

Wycieczka rowerowa:

- w wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie, którzy ukończyli 12 lat i posiadają kartę rowerową; długość trasy do 50 km dziennie
- liczebność - 2 opiekunów na grupę 10-13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH
obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Lędzinach

- w przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów;
- prowadzący wycieczkę powinien jechać na początku, za nim najsłabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun na końcu grupy;
- tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika;
- odstępy pomiędzy jadącymi do 5 m;
- uczestnicy wycieczki powinni jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- opiekun wycieczki winien posiadać apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę;
- uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;

Korzystanie z kąpielisk:

- uczestnicy wycieczek mogą korzystać z kąpielisk, pływalni tylko w miejscach do tego wyznaczonych i pod kontrolą ratowników oraz opiekunów (1 opiekun na 10 uczestników),
- uczestnicy wycieczek posługujących się sprzętem pływackim muszą posiadać Kartę Pływacką.
- uczestnicy powinni bezwzględnie stosować regulamin kąpeli i plażowania,
- nauczyciele, którzy w ramach wycieczki szkolnej planują korzystanie przez uczestników wycieczki z kąpielisk i basenów, powinni zapoznać się z przepisami tych obiektów (regulaminami kąpieliska lub pływalni) i egzekwować ich przestrzeganie,
- uzgodnić z kierownikiem kąpieliska lub pływalni warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniający bezpieczeństwo uczestnikom.

Wycieczka turystyki kwalifikowanej:

Przepisy prawne nie definiują pojęcia „turystyka kwalifikowana”. W dostępnej literaturze turystyka kwalifikowana określana jest jako najwyższa forma specjalizacji turystycznej. Uprawianie jej wymaga specjalnego przygotowania psychofizycznego, zahartowania na trudy, umiejętności zachowania się w środowisku naturalnym i w obiektach turystycznych, a w niektórych przypadkach potwierdzonej przez właściwe organizacje umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym. W związku z tym, organizując wycieczkę turystyki kwalifikowanej, dla bezpieczeństwa jej uczestników, należy zapewnić 1 opiekuna na grupę 10 uczniów. W szczególnych okolicznościach konieczne jest zwiększenie liczby opiekunów przy uwzględnieniu m.in. ukształtowania terenu, wieku i aktualnego stanu zdrowia uczestników, predyspozycji psychofizycznych oraz aktualnych i przewidywanych warunków atmosferycznych.

Każda wycieczka lub impreza zaczyna się i kończy na terenie szkoły.

- **Rodzice zobowiązani są do przywiezienia i odebrania swojego dziecka po zakończonej wycieczce/imprezie. W razie, gdy rodzic nie może odebrać dziecka ma obowiązek powiadomić kierownika wycieczki o tym fakcie. Rodzic może oddelegować wyznaczoną przez siebie osobę pełnoletnią, która weźmie odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo ucznia w drodze do domu (takie upoważnienie powinno być sporządzone przez rodzica/opiekuna prawnego na piśmie i przekazane kierownikowi/opiekunowi) lub dostarczyć pisemne oświadczenie o zgodzie na samodzielny powrót dziecka do domu z adnotacją, że bierze odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo dziecka w drodze do domu.**

W PRZYPADKU ZAGINIĘCIA - UCZEŃ (UCZNIOWIE) POZOSTAJĄ BEZWZGLĘDNIE W MIEJSCU ZAGINIĘCIA

- **Miasto** – uczeń zna miejsce postoju, plan dnia, zawiadamiamy policję, dyrektora szkoły, rodziców.
- **Szlak turystyczny** - uczeń wie, dokąd idziemy, zna kolor szlaku i docelowe schronisko (miejsce), zawiadamiamy GOPR, dyrektora szkoły, rodziców.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKÓW I CHOROBY UCZESTNIKÓW

1. **Kierownicy i opiekunowie powinni posiadać umiejętność udzielania pierwszej pomocy.** Kierownik i opiekunowie są zobowiązani możliwie jak najszybciej zapewnić fachową pomoc lekarską w sytuacji zaistnienia wypadku lub choroby uczestnika wycieczki.
2. Kierownik wycieczki zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania o wypadku dyrektora, a on powiadamia:
 - Rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego,
 - Organ prowadzący szkołę,
 - Pracownika służb BHP,
 - Społecznego inspektora pracy
3. O WYPADKU ŚMIERTELNYM, CIĘŻKIM I ZBIOROWYM ZAWIADAMIA SIĘ NIEZWŁOCZNIE PROKURATORA I KURATORA OŚWIATY.
4. O WYPADKU, DO KTÓREGO DOSZŁO W WYNIKU ZATRUCIA ZAWIADAMIA SIĘ NIEZWŁOCZNIE INSPEKTORA SANITARNEGO.
5. Zawiadomienia, o których mowa w punktach 2-4 dokonuje dyrektor bądź upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki.

§ 11

Regulamin wycieczki - propozycja regulaminu dla ucznia

ZASADY OGÓLNE

Każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest:

1. Przybyć na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie.
2. Poinformować opiekuna wycieczki o ewentualnym złym samopoczuciu.
3. Zachowywać się w sposób zdyscyplinowany i kulturalny.
4. Zapoznać się z regulaminem wycieczki i przestrzegać go.
5. Stosować się do poleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez opiekunów lub przewodników.
6. Przestrzegać przepisów ruchu drogowego i zachowywać ostrożność na ulicach i w innych miejscach (np. w autokarze, statku wycieczkowym, na peronach kolejowych), w których może grozić jakiejkolwiek niebezpieczeństwo.
7. Odnosić się kulturalnie do opiekunów, kolegów i innych osób.
8. W miejscach noclegowych postępować zgodnie z obowiązującym tam regulaminem.
9. Posiadać ubiór i ekwipunek adekwatny do możliwych warunków atmosferycznych

i specyfiki wyjazdu.

W autokarze/ środkach komunikacji miejskiej

1. Do autokaru wsiadamy i zajmujemy miejsca w kolejności ustalonej przez nauczyciela.
2. Paszporty (w przypadku wycieczek zagranicznych) oddajemy na czas wycieczki pod opiekę nauczycielowi.
3. Podczas jazdy słuchamy objaśnień przewodnika lub nauczyciela, nie zmieniając miejsc, nie wstajemy z foteli, nie hałasujemy.
4. Zalecane jest, aby miejsca przy drzwiach zajmowały osoby dorosłe (opiekunowie).
5. Przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia.
6. Wszelkie niedyspozycje związane z jazdą zgłaszamy natychmiast nauczycielowi.

Uczestnikom wycieczki zabrania się:

- a. przemieszczania się w obrębie autokaru, podróżowania w pozycji stojącej,
- b. otwierania drzwi, blokowania zamków w nich,
- c. samowolnego otwierania okien w czasie jazdy,
- d. rzucania czegokolwiek w części przeznaczonej dla pasażerów,
- e. wyrzucania czegokolwiek przez okno autokaru,
- f. palenia tytoniu, spożywania alkoholu i innych używek.

Na postoju i w podróży

1. Uczestnicy mogą:
 - a. spożywać posiłki,
 - b. skorzystać z toalety,
2. Autokar powinien być przewietrzony.
3. Zabrania się:
 - a. samowolnie oddalać się,
 - b. wchodzić na jezdnię,
 - c. przechodzić na drugą stronę jezdni,
 - d. zanieczyszczać miejsca, w którym znalazł się autokar,
4. Należy zadbać o bezpieczeństwo pożarowe,

Na trasie

1. Na trasie prowadzi przewodnik lub nauczyciel.
2. Tempo marszu oraz czas i miejsce odpoczynku wyznacza przewodnik lub nauczyciel.
3. Kolumna pieszych może poruszać się tylko prawą stroną jezdni, liczba pieszych idących obok siebie nie może przekraczać 4.
4. Podczas wędrowki staramy się iść rytmicznie, nie hałasujemy, nie śmiejemy, nie niszczymy przyrody żywej i nieożywionej, słuchamy uważnie objaśnień przewodnika.
5. Na szlakach turystycznych i górskich nie wyprzedzamy przewodnika, nie oddalamy się, nie opóźniamy marszu.

Wycieczka rowerowa

1. Zgodnie z przepisami o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób.
2. W przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić, co najmniej 200 metrów.
3. Wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową.
4. Tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika.
5. Uczestnicy wycieczki powinni jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
6. Uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę.

Wycieczka turystyki kwalifikowanej:

Imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne wymagają od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się specjalistycznym sprzętem.

Zwiedzanie

1. Podczas zwiedzania obiektów zabytkowych, muzeów, wystaw nie dotykamy eksponatów, uważnie słuchamy objaśnień przewodnika lub nauczyciela.
2. Nie oddalamy się od grupy.
3. W zwiedzanych obiektach nie hałasujemy, nie spożywamy żadnych pokarmów, nie siadamy w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
4. Podczas zwiedzania obiektów sakralnych dostosowujemy się do regulaminu obowiązującego w tym obiekcie (odpowiedni strój, zachowanie ciszy, uszanowanie miejsca świętego).
5. Na miejsca zbiórek przychodzimy zawsze punktualnie.

Miejsce noclegowe

1. Przydział miejsc noclegowych ustala opiekun wycieczki.
2. Po zajęciu miejsc w pokojach zachowujemy się kulturalnie (nie kładziemy na łóżkach bagażu, nie niszczymy mebli, nie wychylamy się z okien, nie trzaskamy drzwiami, nie śmiejemy).
3. Bezwzględnie przestrzegamy ciszy nocnej pomiędzy godzinami 22 a 6.
4. W sanitariatach utrzymujemy idealną czystość.
5. Za wszelkie zniszczenia w obiekcie noclegowym ponosimy odpowiedzialność materialną.
6. Każdorazowe wyjście z miejsca noclegowego zgłaszamy opiekunowi wycieczki.
7. Zabrania się uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokich napięć, manipulowania niewypałami, spożywania różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne.
8. Po przybyciu na miejsce noclegowe wszyscy uczestnicy mają obowiązek dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych i pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi.

§ 12

Postanowienia końcowe

1. **Jeżeli wycieczka ma odbyć się podczas planowanej lekcji danego przedmiotu, należy zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły i odnotować wyjście na wycieczkę w dzienniku lekcyjnym i w specjalnym rejestrze wyjść.**
2. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą, imienny wykaz uczniów przygotowuje wychowawca klasy, a przydział uczniów dokonuje dyrektor/wicedyrektor lub osoba upoważniona przez dyrektora szkoły.
3. Listę uczniów, którzy nie biorą udziału w wycieczce wychowawca dołącza do dziennika lekcyjnego.
4. **Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymagania organizacyjne dotyczące wycieczki, dyrektor może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki.**
5. Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez dyrektora szkoły.
6. Kierownik wycieczki powinien proponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia.

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH

obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Łędzinach

7. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen z zachowania zawartych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.
8. uczniowie, którzy sprawiają kłopoty wychowawcze mogą być wykluczeni z wyjazd decyzją wychowawcy klasy.
9. W sprawach nie uregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.

Załączniki

- 1) Karta wycieczki.
- 2) Harmonogram wycieczki.
- 3) Regulamin wycieczki z obowiązkami uczestników.
- 4) Zgoda rodziców na wyjazd dziecka na wycieczkę.
- 5) Lista uczestników wycieczki.
- 6) Preliminarz wycieczki.
- 7) Deklaracja i obowiązki opiekuna.
- 8) Oświadczenie kierownika wycieczki.
- 9) Karta i harmonogram wyjścia.
- 10) Lista uczestników wyjścia.
- 11) Zgoda rodziców na wyjście dziecka.
- 12) Karta wyjścia z harmonogramem na zawody.
- 13) Lista uczestników na zawody.
- 14) Zgoda rodziców na udział w zawodach.
- 15) Opracowanie w Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji dotyczące podstawowych zasad związanych z organizowaniem wyjazdów autokarowych dzieci i młodzieży.

Regulamin wycieczek szkolnych pozytywnie zaopiniowała Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej nr 3 im. J. Ch. Ruberga w Łędzinach na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2018